

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 1 maj 1906, kl. 11 f. m.

Memorial i fråga om ändringar i bankoreglementet.

Sedan bankoutskottet numera genomgått det för riksbanken gällande reglemente samt därvid jämväl till pröfning företagit af bankofullmäktige uti skrivelser den 2 och den 22 sistlidna mars framställda förslag till ändringar i samma reglemente, får utskottet härmed till Riksdagen afgifva yttrande och förslag i följande till bankoreglementet hörande frågor.

För att kunna antagas till extra tjänsteman i något af riksbankens kontor, fordras, enligt § 69 i nu gällande reglemente, att hafva undergått godkänd afgangsexamen från högre allmänt läroverk eller på annat sätt ådagalagt erforderliga kunskaper för riksbankens tjänst. Ang. kompetens för att antagas till extra tjänsteman i riksbanken,

Genom den nya läroverksstadgan af den 18 februari 1905 hafva bestämmelser blifvit utfärdade rörande realskolexamen, hvarefter Kungl. Maj:t den 2 mars detta år fastställt fullständig undervisningsplan för realskolan, hvars sjätte klass med dess afgangsexamen från och med läsåret 1906—1907 skall träda i verksamhet. Med anledning häraf har öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk hos Kungl. Maj:t gjort framställning om bestämmande af den kompetens, aflagd realskolexamen skulle medföra, samt därvid föreslagit, bland annat, att denna examen skulle berättiga till anställning såsom riksbankstjänsteman.

Med anledning af berörda framställning, hvaröfver bankofullmäktige afgifvit underdånigt yttrande, hafva fullmäktige till utskottet aflåtit följande skrivelse:

Ang. ändring
i bankoregla-
mentet.

»Genom remiss af den 12 innevarande månad har Kungl. Maj:t lämnat fullmäktige i riksbanken tillfälle att afgifva utlåtande med anledning af öfverstyrelsens för rikets allmänna läroverk underdåniga skrifvelse den 6 mars 1906 med förslag angående den kompetens, aflagd realskolexamen bör medföra.

I skrifvelse till Konungen den 25 juni 1903 yttrade fullmäktige i förevarande ämne:

»att i allmänhet sedt det mått af skolbildning, som är afsedt att inhämtas i realskolan, bör, därest det i behörig ordning styrkes vara inhämtadt, kunna anses tillfyllestgörande såsom minimifordran för anställning i egenskap af extra ordinarie tjänsteman i riksbanken, dock att den af kommittén beräknade åldern 15—16 år är alltför låg för inträde i riksbankens tjänst, enär den icke gifver garanti för den mognad och stadga, som vid den ifrågavarande verksamheten bör vara för handen. Också torde det blifva nödigt, att sökande, som genomgått realskolan, för att blifva antagen till extra ordinarie tjänsteman i riksbanken visar sig hafva därefter antingen genom studier vid handelsinstitut eller skola i bokhålleri eller på annat lämpligt sätt utbildat sig för bankverksamheten. Att dock önskligt måste anses, att riksbankens tjänstemannakår, särskildt med afseende å tjänstgöringen i högre grader erhåller förstärkning af personer, som inhämtat större teoretiska kunskaper, än realskolan åsyftar att bibringa, torde knappt behöfva erinras.»

Efter tagen kännedom om de bestämmelser, som nu blifvit utfärdade beträffande realskolexamen, och den för realskolan fastställda undervisningsplan, finna sig fullmäktige med skäl kunna vidhålla, hvad de sålunda yttrat, och då, äfven om tillämpning af ifrågavarande kompetensbestämmelser, hvad riksbankstjänst vidkommer, icke lär kunna ske förrän efter några års förlopp, det i allt fall bör vara af betydelse för dem, som kunna vilja begagna sig af realskoleundervisningen, att dessa kompetensbestämmelser redan nu blifva fastslagna, hafva fullmäktige i skrifvelse till Konungen af denna dag anmält, att de beslutat att hos innevarande Riksdags bankoutskott föreslå, att § 69 i nu gällande reglemente för Sveriges Riksbank måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Till extra ordinarie tjänsteman i något af riksbankens kontor kan den antagas, som

- a) undergått godkänd afgangsexamen från högre allmänt läroverk; eller
- b) aflagt godkänd realskolexamen samt därefter genomgått nöjaktig kurs i handelsinstitut eller skola i bokhålleri; eller ock

c) på annat sätt ådagalagt erforderliga kunskaper för riksbankens tjänst.»

Med anledning af hvad sålunda anförts, få fullmäktige hemställa, att § 69 i gällande bankoreglemente må erhålla ofvan intagna ändrade lydelse.»

Af den utredning, som förelåg vid Riksdagens år 1904 fattade beslut angående realskolan och dess avslutande genom en särskild afgangsexamen, framgår, att denna examen borde berättiga, bland annat, till anställning såsom riksbankstjänsteman. Härvid har dock framhållits, att, då en lärjunge i den ålder, vid hvilken realskolexamen vore afsedd att afläggas, i allmänhet ej ernått den mognad i omdömet, som för bestridande af vissa ifrågasatta tjänster erfordrades, det i förevarande fall uppenbarligen ej kunde vara fråga om en omedelbar öfvergång från realskolan, utan endast därom, att den allmänbildning, som genom realskolexamen vitsordades, skulle vara till fyllest för tillträde till åsyftade anställningar, hvilket ej hindrade, att annan, mera speciell utbildning därjämte kunde såsom kompetensvillkor behöfva föreskrivas.

När nu bankofullmäktige i föreliggande förslag för inträde i riksbankens tjänst jämte godkänd realskolexamen uppställt fordran på en sådan mera speciell utbildning, som kan vinnas genom kurs vid handelsinstitut eller skola i bokhålleri, synes detta vara i full öfverensstämmelse med grunderna för Riksdagens ofvannämnda beslut. Utskottet tvekar därför icke att ansluta sig till förslaget och vill med afseende därå endast göra den erinran, att, då ifrågasatta praktiska utbildning torde kunna vinnas äfven i annan bildningsanstalt än sådan, som betecknas såsom handelsinstitut eller skola i bokhålleri, bestämmelserna härom böra affattas mera allmänt, med frihet för bankofullmäktige att i hvarje fall pröfva beskaffenheten af genomgången kurs.

Utskottet hemställer alltså,

1:o)

att § 69 i bankoreglementet må erhålla följande lydelse:

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

För att kunna antagas till extra ordinarie tjänsteman i något af riksbankens kontor, fordras att hafva

Till extra ordinarie tjänsteman i något af riksbankens kontor kan den antagas, som

(Nuvarande lydelse)

undergått godkänd afgangsexamen från högre allmänt läroverk eller på annat sätt ådagalagt erforderliga kunskaper för riksbankens tjänst.

(Föreslagen lydelse)

a) genomgått godkänd afgangsexamen från högre allmänt läroverk; eller

b) aflagt godkänd realskolexamen samt därefter genomgått nöjaktig kurs i handelsinstitut, handelskola eller därmed jämförlig bildningsanstalt; eller ock

c) på annat sätt ådagalagt erforderliga kunskaper för riksbankens tjänst.

*Ang. semester
för vissa
tjänstemän.*

Enligt § 70 i bankoreglementet äga tjänstemännen vid riksbankens hufvud- och afdelningskontor att, såvidt sådant utan hinder för göromålens jämna och oafbrutna gång kan ske, hvar i sin ordning åtnjuta semester, vid hufvudkontoret och afdelningskontoren i Göteborg och Malmö: tjänstemännen i 3:dje och 4:e graderna under en och en half månad samt tjänstemännen i 1:a och 2:a graderna under en månad;

vid de i grupper indelade kontoren: tjänstemännen i kamrerare- och kassörsgraderna under en månad samt tjänstemännen i registrators- och bokhållaregraden under 15 dagar, allt hvarje år.

På sätt fullmäktige omförmält uti sin den 2 mars detta år till utskottet aflåtna skrifvelse, hvilken finnes intagen uti utskottets memorial n:o 7 angående ändringar i aflöningsstaten för riksbanken, hafva tjänstemännen i registrators- och bokhållaregraden vid de i grupper indelade kontoren gjort framställning om att den årliga semestertiden måtte äfven för dem utsträckas till en månad, och hafva fullmäktige på sådant sätt förordat denna framställning, att en månads semester skulle tillkomma ifrågasvarande tjänstemän från och med sjätte året efter det, hvarunder de vunnit ordinarie anställning i riksbanken.

Under anslutning till hvad fullmäktige sålunda förordat, hemställer utskottet,

att § 70 i bankoreglementet må erhålla följande lydelse:

2:o)

(Nuvarande lydelse)

Tjänstemännen vid riksbankens hufvud- och afdelningskontor äga, såvidt sådant utan hinder för göromålens jämna och oafbrutna gång kan ske, hvar i sin ordning åtnjuta semester,

vid hufvudkontoret och afdelningskontoren i Göteborg och Malmö: tjänstemännen i 3:dje och 4:de graderna under en och en half månad samt tjänstemännen i 1:sta och 2:dra graderna under en månad;

vid de i grupper indelade afdelningskontoren:

tjänstemännen i kamrerare- och kassörsgraderna under en månad samt tjänstemännen i registrators- och bokhållaregraderna under 15 dagar, allt hvarje år.

Semesterindelningen för hvarje år fastställes vid hufvudkontoret af deputerade och vid afdelningskontoren af styrelsen.

(Föreslagen lydelse)

Tjänstemännen vid riksbankens hufvud- och afdelningskontor äga, såvidt sådant utan hinder för göromålens jämna och oafbrutna gång kan ske, hvar i sin ordning åtnjuta semester,

vid hufvudkontoret och afdelningskontoren i Göteborg och Malmö: tjänstemännen i 3:dje och 4:de graderna under en och en half månad samt tjänstemännen i 1:sta och 2:dra graderna under en månad;

vid de i grupper indelade afdelningskontoren:

tjänstemännen i kamrerare- och kassörsgraderna under en månad samt tjänstemännen i registrators- och bokhållaregraden *under de första fem åren 15 dagar, men från och med sjätte året efter det, hvarunder de vunnit ordinarie anställning i riksbanken, en månad*, allt hvarje år.

Semesterindelningen för hvarje år fastställes vid hufvudkontoret af deputerade och vid afdelningskontoren af styrelsen.

Stockholm den 1 maj 1906.

På bankoutskottets vägnar:

JOHN RETTIG.
